

EL BLOG DE JORDI CERVERA

24/03/2017: Artika, l'art dels llibres especials

■ Categoria: **Editors i editorials** ■ Escrit per: Jordi Cervera

Artika és un segell editorial molt particular. Pertany al grup Planeta però es belluga una mica al marge de mercats i modes. Es va estrenar l'any 2003 com a fruit de la idea de **José Manuel Lara** de tenir una marca que fos una mena d'homenatge especial i ben fet a l'edició de qualitat, al culte al detall, als llibres fora de mercat, pensats, treballats i editats amb la voluntat de fer-los únics, d'aconseguir que més enllà del seu valor literari i artístics fossin també objectes bells i s'acabessin convertint en obres d'artista.

El punt d'arrencada va ser l'**Any Dalí** i el quart centenari de l'aparició del Quixot. El resultat va ser una edició de 998 exemplars amb reproduccions facsímil de les aquarel·les i els dibuixos de **Salvador Dalí** va fer al voltant de la persona i la personalitat del cavaller manxec.

L'edició d'Artika, cosit a mà i amb tapes de vellut, aplega les làmines il·lustrades per Dalí, el text íntegre de l'obra de Cervantes, les anotacions del filòleg **Martí de Riquer** i un volum d'estudi que recull el treballs de diferents especialistes.

A partir d'aquí, i a un ritme que ara ja es pot situar com a normalitzat a dues obres per any, Artika dedica els seus esforços a pensar i a crear peces singulars que fugen dels cànons habituals i que, a hores d'ara configuren un catàleg variat i d'alta intensitat amb noms com **Francisco de Goya, Eduardo Chillida, Antonio Saura, Dalí i Montaigne, Rembrandt, Vincent Van Gogh, Pablo Picasso, Cellini, Sorolla, Jaume Plensa, Antoni Gaudí** i els dos últims de la col·lecció, **Joaquin Sabina i Antoni Tapies.**

Cada llibre es converteix en una peça única amb unes singularitats especials i dues grans línies de treball, les obres d'autors desapareguts o les de creadors vius que actuen directament sobre les idees, convertint-les en obres personals que acaben adoptant la consideració d'objecte artístic.

De fet, la varietat dels personatges escollits permet que els detalls i les anècdotes que envolten aquesta col·lecció puguin donar joc a un altre llibre de "millors moments". L'any 2010 publicaven "**Mon cher Théo**", les cartes entre **Vincent Van Gogh** i el seu germà. 2.998 exemplars, amb tapes d'alumini i vidre que permetia exposar qualsevol de les reproduccions de les cartes manuscrites amb dibuixos, esbossos i anotacions de l'artista, convertint-se així en una mena de llibre-quadre. Les cartes ens mostren la part més íntima del pintor, amb les seves necessitats, els seus pensaments, els seus somnis, les seves manies i els seus secrets.

El llibre, realitzat amb la col·laboració de **Van Gogh Museum d'Amsterdam**, inclou també un llibre d'estudi i es va convertir en el primer pas d'una col·laboració que, anys més tard, el 2015, es van unir per tal de celebrar el 125è aniversari de la mort del pintor amb una nova obra, "**La mirada de Vincent**", que reproduïa la col·lecció completa dels quaderns de dibuix que es guarden al museu de manera absolutament privada, sense que el públic hi tingui accés.

Es tracta de la reproducció facsímil dels quatre quaderns que ens permeten veure de primera mà gràcies a una reproducció absolutament detallista (fins i tot es va tenir en compte la goma donada que aguantava d'una de les llibretes amb tot el que això implica de treball de producció) els esborranys, els apunts i els projectes del pintor, acompanyats de làmines soltes que pertanyien a quaderns que no s'han conservat.

El quaderns s'inclouen en un conjunt que inclou un fragment del quadre "Els girasols" i un llibre d'estudi que ens acosta al treball del pintor. En aquest sentit val a dir que el Museu utilitza ara algunes d'aquestes reproduccions per tal que els visitants tinguin accés als quaderns sense perill pels originals

Pel que fa a artistes vius, que opinen, que treballen directament sobre la idea i la realització dels llibres, podem parlar, entre d'altres, de **Jaume Plensa** o de **Miquel Barceló**. Barceló descobreix la cova de **Chauvet**, un veritable temple de l'art rupestre situada al sud de França. L'indret i totes les pintures que s'hi veuen provoquen un impacte brutal en el pintor fins el punt d'exposar la voluntat de que la proposta d'Artika quedés centrada en aquest tema.

D'aquí en surt l'any 2012 el "**Cahier de felins**", una edició numerada i signada de 2.998 exemplars que reproduïx 37 dibuixos sortits del quadern de treball del pintor, una mostra vital i emocionant de les impressions que va rebre l'artista quan es va enfrontar per primera vegada amb una de les mostres més epònimes de l'art primitiu.

El conjunt s'arrodonia amb un llibre d'estudis, la reproducció d'una de les aquarel·les i tot emmarcat en un estoig de fusta concebut pel pintor i decorat amb un pirogravat, un autoretrat on Miquel Barceló s'interpreta també com un felí.

Tot i el preu, no són obres especialment barates, el cert és que totes les edicions excepte les tres últimes, les que s'han editat més recentment, "**Los paisajes de Sorolla**", de **Joaquim Sorolla**, "**Garagatos**", de **Joaquín Sabina** i la "**Sèrie Negra**" d'**Antoni Tàpies**, estan absolutament exhaurides.

En aquests casos es pot destacar el valor documental i artístic de la "Sèrie negra", una col·lecció de 15 dibuixos que Tàpies va fer l'any 1967 sobre paper d'estrassa i que es considera com una de les sèries més personals i representatives del treball de l'artista. Per tal de celebrar els 50 anys de la seva creació es va editar la reproducció detallada d'aquests dibuixos amb un afegit interessant ja que, a l'hora de realitzar els treballs previs de l'edició es va descobrir que una de les làmines, no era a la Fundació i es va trobar entre el material que hi havia a casa de l'artista.

Totes les reproduccions van numerades, porten el segell de la **Fundació Antoni Tàpies** i s'acompanyen d'un llibre d'estudi amb textos inèdits d'estudiosos com **Antoni Tàpies Barba**, el fill del pintor, **Xavier Antich** o **Pedro de Llano**. L'estoig s'ha dissenyat utilitzant tela de sac, en la línia dels materials humils que utilitzava Tàpies i oferint, a més la possibilitat de convertir-se en un marc que permeti exposar les reproduccions.

En aquests casos es pot destacar el valor documental i artístic de la "Sèrie negra", una col·lecció de 15 dibuixos que Tàpies va fer l'any 1967 sobre paper d'estrassa i que es considera com una de les sèries més personals i representatives del treball de l'artista. Per tal de celebrar els 50 anys de la seva creació es va editar la reproducció detallada d'aquests dibuixos amb un afegit interessant ja que, a l'hora de realitzar els treballs previs de l'edició es va descobrir que una de les làmines, no era a la Fundació i es va trobar entre el material que hi havia a casa de l'artista.

Totes les reproduccions van numerades, porten el segell de la **Fundació Antoni Tàpies** i s'acompanyen d'un llibre d'estudi amb textos inèdits d'estudiosos com **Antoni Tàpies Barba**, el fill del pintor, **Xavier Antich** o **Pedro de Llano**. L'estoig s'ha dissenyat utilitzant tela de sac, en la línia dels materials humils que utilitzava Tàpies i oferint, a més la possibilitat de convertir-se en un marc que permeti exposar les reproduccions.

Així doncs, val la pena estar atents a les publicacions d'Artika pel seu contingut, per la seva bellesa i per aquesta possibilitat de trobar-se cara a cara amb autèntiques peces artístiques construïdes sobre obres d'art.

<http://blogs.ccma.cat/jordicervera.php?itemid=58093#>